

Відтак ми можемо дійти висновку, що на сьогодні ми повинні реформувати сучасну систему покарань, оскільки кількість правопорушень у даній сфері свідчить про те, що люди просто не бояться санкції за порушення даних норм. Також необхідно посилити державний контроль за дотриманням норм екологічного права, адже даний факт дуже сильно впливає на кількість злочинів.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996, № 30, поточна редакція 01.01.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 09.10.2021).
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III, поточна редакція 16.09.2021 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 09.10.2021).
3. Єдиний державний реєстр судових рішень : офіційний сайт URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Page/1> (дата звернення 09.10.2021).
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : від 07.12.1984 № 80731-X, поточна редакція 08.08.2021 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення 09.10.2021).
5. Державна екологічна інспекція : офіційний сайт URL : https://www.dei.gov.ua/posts?category_id=19&post_type_id=2 (дата звернення 09.10.2021).

БАБ'ЯК Ангеліна,

здобувач вищої освіти третього курсу
факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних
розслідувань Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

Науковий керівник:

КРУГЛОВА Ольга,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права
та процесу Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

**ДО ПИТАННЯ ПРО НЕОБХІДНІСТЬ УЧАСТІ ТРЕТІХ ОСІБ,
ЯКІ ЗАЯВЛЯЮТЬ САМОСТІЙНІ ВИМОГИ,
В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ**

Серед осіб, які беруть участь у справі, Цивільний процесуальний кодекс України поряд зі сторонами закріплює третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору. У ч. 1 ст. 53 ЦПК України [1]

зазначено, що треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору, користуються усіма правами і несуть усі обов'язки позивача.

Загальне поняття третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору, законодавчо не закріплено. У науці також немає консенсусу з цього приводу: вчені дають визначення терміну «третя сторона», але не розкривають значення конкретних видів третіх осіб, згадують лише їх індивідуальні права та обов'язки. У цивільному процесуальній науці має право на існування визначення загального поняття третіх осіб у цивільному судочинстві.

Третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, має менший обсяг прав порівняно з третьою особою, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору. Таке обмеження в правах пов'язано з тим, що третя особа без самостійних вимог не є передбачуваним учасником спірного матеріального правовідносини і не претендує на об'єкт спору. розпочатий сторонами, тобто треті особи ніколи самі не є ініціаторами порушення цивільної справи, тому вони й не беруть участь у формуванні первісного матеріального спірного правовідносини, що їх відрізняє від сторін. При цьому треті особи є передбачуваними учасниками матеріальних правовідносин. Треті особи обох категорій мають загальний матеріально-правовий інтерес, пов'язаний із матеріальною загальнообов'язковістю судового рішення.

Треті особи – імовірні учасники матеріальних правовідносин, взаємопов'язаних зі спірними правовідносинами, які є предметом судочинства, які вступають або залучаються між первинними сторонами процесу з метою захисту своїх суб'єктивних інтересів. ми можемо розрізнити такі особливості, властиві третім сторонам:

1. Вони є учасниками цивільних процесуальних правовідносин, подібних до спірних правовідносин. Ця особливість, безсумнівно, притаманна не тільки третім особам, а й співвідповідачам.

2. Треті особи можуть пред'явити позов за власною ініціативою або за ініціативою суду, якщо суд вважає за необхідне повідомити третю особу про порушення її законних інтересів та суб'єктивних прав. При цьому суд не може зобов'язати третю особу вступити в цивільний процес, оскільки це суперечило б принципу диспозитивності цивільного процесуального права. Для того, щоб третя особа вступила в процес, необхідно, щоб вона виявила свою волю та визначила суд. Ця ознака також не є ознакою правового статусу третіх осіб, які беруть участь у справі.

3. Мета вступу в процес третіх осіб, які заявляють самостійні претензії на предмет спору, - захист своїх суб'єктивних прав та законних інтересів.

Таким чином, правовий статус третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору, багато в чому схожий з правовим статусом учасників процесу. Але й треті особи мають свої особливості, які роблять їхню участь у цивільному процесі необхідною та ефективною. По-перше,

метою участі третіх осіб у цивільному процесі є надання та зосередження в одній справі всіх доказів, які дозволяють суду досягти мети судового доказування та встановити істину у справі.

По-друге, участь третіх осіб в процесі сприяє більш швидкому розгляду і вирішенню цивільних справ з урахуванням прав інших зацікавлених осіб, а зовсім не затягує процес. Вступаючи в судовий розгляд самостійно, треті особи полегшують роботу суду тим, що надають додаткові докази, дозволяють розглянути спірне матеріальне правовідношення зі всіх сторін, уникнути порушення прав і законних інтересів інших громадян, які не є сторонами. [2] Якби треті особи як суб'єкт цивільних процесуальних відносин були відсутні, суд змушений був би встановлювати ці обставини іншими способами, а в деяких випадках приймати незаконні рішення, що суперечить цілям цивільного судочинства. Участь третіх осіб в процесі допомагає усунути можливість винесення суперечливих судових рішень, при яких права позивача були б дотримані на шкоду правам інших громадян.

Підводячи підсумок вищевикладеному можна дати таке визначення: «Треті особи – це передбачувані учасники цивільного процесу, що вступають у вже розпочатий сторонами судовий процес з метою захисту своїх суб'єктивних прав або охоронюваних законом інтересів, оскільки рішення у справі може вплинути на його права або обов'язки щодо однієї зі сторін». Інститут третіх осіб в цивільному судочинстві має дуже важливе значення, а саме розширює доказову базу, полегшує процес встановлення істини у справі, дозволяє усунути можливість винесення суперечливих судових рішень, в яких порушувалися б права осіб, які не є сторонами у справі. Незважаючи на схожість з інститутом процесуального співучасті, інститут третіх осіб має свої особливості, які дозволяють суду ефективно, з урахуванням вимог законності і дотримання прав і інтересів громадян, здійснювати свою діяльність по винесенню законного і обґрунтованого рішення щодо предмета спору.

Список використаних джерел:

1. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 редакція від 05.08.2021 URL: Цивільний процесуальний кодек... | від 18.03.2004 № 1618-IV (rada.gov.ua) (дата звернення 28.10.2021).
2. Цал-Цалко Ю.Ю. Особливості інституту третіх осіб у цивільному процесі. *Правова держава*. 2016. № 21. С. 163-169. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2016_21_29 (дата звернення 29.10.2021).